

A Nagyfa-galeri „naívjai”

Ítélet a hippiperben

Két hétig tartott a hippiper a Pesti Központi Kerületi Bíróságon. Hétfőn dr. Horányi Miklós tanácsa ítéletet hirdetett tíz, közöttük hét fiatalkorú, vádlott izgatási ügyében.

Az ügy ismert: 1969. július 7-én és 8-án 80–120 fiatal „hippi tüntetést” rendezett. Első napon az MSZMP székháza előtt viselkedtek botrányosan, a második alkalommal pedig náci indulóra meneteltek az amerikai nagykövetség elé.

A vádiratot, a vallomásokat és a védőbeszédeket hallgatva az ügy vázlatos kivonata olyan mozzanatokkal bővült, amelyek megmagyarázzák e tíz fiatal cselekedetét. Hogy kik ezek a fiatalok, arra idézzünk néhány vallomást.

H. Imre, galeribeli nevén Krisztus:

- Mit csináltak általában?
- A galeri tagokkal beütést hallgatunk, házibulikat rendeztünk.
- Miért üdvözölték egymást náci köszöntéssel?
- Nem tudom, egy Göbbels gúnyneve fű kezdte.
- Együvé tartozásukat fejtezte ez ki?
- *En azt nem éreztem.*
- Sohasem igazoltatták?
- Háromszor a nagyjánál, egyszer bevitték a gyermekvédelmire is.
- Mi volt a terve?
- Három-négy hónapig éltem a galerivel, aztán visszamentem volna a szüleimhez.
- Miért hagyta ott őket?
- Apám gyakran ittas volt, január óta nem dolgozott, ötszáz forintot adott haza. Megvert engem is, meg a nővéremet is.
- Kik azok a hippik?
- Szerintem a hippik azt akarják megvalósítani, hogy maguk termelnek, szabadon élnek, maguknak parancsolnak. *Elvük a békesség és a szeretet.*
- A Heil Hitler a békét juttatja az eszébe?
- Nem tudom, honnan vettük a köszönést.
- Mit tud a háborúról?
- Amit elmondtak róla, mert akkor én még nem éltem.
- Ki volt Hitler?
- A német birodalom vezére. Ő indította el 1940-ben a második világháborút.
- Szálasi?
- Magyarország kormányzója.
- Mikor jutottak uralomra?
- Hitler 1933-ban, Szálasi 1944-ben.
- Mit tud még róluk?
- Kegyetlenek voltak, műbűnök pusztulását okozták.
- Mit olvasott erről a korról?
- *Olvasom a második világháború történetét, a zuglói nyilas perről, a Hitler elleni merényletről.*

S. Zoltán, más néven Kacska:

- Honnan származik a Kacska gúnyneve?
- Nem tudom. Nem is fogadtam el. *En senkitől sem fogadok el.*
- Hogy történt a „séta”?
- A második felvonulás ügy volt, hogy az Ifjúsági Parkban meg akartuk hallgat-

ni a Sakk—Matt-együttes koncertjét. Az eső esett, elmaradt a fellépés. Akkor halt meg a Rolling Stones egyik tagja, akit mi *családtagnak tartotunk*. El akartunk menni a Bazilikába gyászmisét tartani.

— Mit csináltak volna?

— *Ügy gondolom, csendben imádkoztunk volna. En vallásos vagyok, otthon úgy neveltek.*

— Mit gondol a cselekedetéről?

— *Egyéniségnek tartom magam. Ügy képelem el az életemet, hogy jó emberekkel élnek együtt. A galeri tagok csak a természetet hirdették és utálták a gépeket. Szabadon élünk, gépek nélkül, mert az csak egy megkötött hülyeség.*

— Hol olvasta ezt?

— *Ezt én nem olvastam. Ezt én gondolom.*

Cs. Előd Attila, Pressel:

— *Schneider Ildikó* nevű svéd lány mondta, hogy náluk felvonulásokat rendeznek a fiatalok. A fiúknak ez nagyon tetszett.

— Mit szölk a járóelők?

— Nagyon megnéztek minket, és olyan megjegyzéseket hallottam, hogy *„majomsorda”*.

— Hol hallotta az Erika című dalt?

— *A Mihail Romm filmjéből, a Hétköznapi fasizmusból ismerem.*

H. József, Szerzetes:

— *Mindig a halál jár az eszemben...*

— Mikor kezdett verset írni?

— *1969 május—júniusában.* Az első versemnek története van. Egy alkalommal az egyik fiú fázott és valaki mondta neki: *add el anyád hulláját és vegyél belőle kabátot.* Így született meg a *Nagy pelyhekben hull a hó, anyám hullája* eladói kezdetű vers. *A jelen társadalmi rendszerrel nekem semmi bajom sincs.* Amit a rendőrségen mondtam, hogy azért kezdtem el politikai verseket írni, mert egyszer egy teherautóra nem akartak felverni szovjet katonák, az nem igaz. Csak kitaláltam.

Egy tanú:

— Az Erikát menet közben kezdték el énekelni ketten vagy hárman. A többiek trapoltak az induló dallamára. *Jó ritmusa volt. Első hallásra már többen énekelték a refrént, hogy Erika.*

— Ismeri a dalt?

— *Az eredetét nem. A menetben csúnya, gúnyzöveget énekeltek a dallamhoz.*

A 16–20 éves fiatalokat nagy nyilvánosság előtt elkövetett izgatás vádjával vonták felelősségre. Hogy cselekedeteikben mennyi volt a tudatosság, és mennyi a „polgárbosszantás”, a külsőséges majmolás, az egyénenként különböző, de egy vonás egyformán jellemzi őket: *menekültek abból a környezetből, amelyben nem érezték otthon magukat.*

Galeriba verődtek, a várhegyi nagyfa után nevet választották. Kialakították az életfelfogásukat: *munka nélkül élni.* Jelszavuk, hogy: *„A munkáért nem jár babér, nem dol-*

gozunk potom babért”. Csöveztek és kéregettek, *„lejmoltak”.* A lányokat semmibe vették, kihasználták őket, és a galerihez sodródott lányok önként és gátlás nélkül alá is vetették magukat a galeri törvényeinek. Elelmet, italt hordtak a fiúknak, segítettek a „lebukottakat”, a közveszélyes munkakerülésen csipett, és 20–30 napos elzárásra ítélt galeri tagokat. Többségük intézeteket járt, sokat próbált fiatal, de akik otthon laktak, azokról sem tudtak valami sokat a szülők. A hozzátartozók így vallottak a bíróság előtt:

— *En elmondtam, hogy nekem az ő korában milyen nehéz sorom volt, de azt mondta: régen volt...*

— *Sokszor kimaradt otthonról. Két-három napig is csavargott.* Csak pénzért jött haza. *En mindig adtam neki, habár nyugdíjas vagyok...*

— *En mindig figyelmeztettem, hogy vigyázzon, nehogy rossz társaságba keveredjen...*

— *Észrevettük, hogy megváltozott a gyerek: megnövesztette a haját...*

— *A hajviselete hosszú volt, amibe én nem tudtam beletrödni...*

A 80–120 fiatalból a tíz hangadó került bíróság elé. A többiek, ha nem figyelünk rájuk, folytatják a hippi életet, és a hosszú haj, a farmer és a kereszt jelmeze alatt olyan gondolatok is megteremhetnek, amelyek fertőzőbbek mindenfajta ragálnál.

A nagyfa galeri három tagját, Szandbauer Gyulát, Dévényi Györgyöt és Domján Sándort a bíróság 2–2 évi szigorított börtönbüntetésre, a hét fiatalokot 8 hónaptól 1 év és 3 hónapig terjedő szabadságvesztésre ítélte. A vádlottak enyhítésért fellebbeztek.

(Zsigovits)